

บทที่ 3

การดำเนินงานด้านข้าวกรองของกองทัพเรือในปัจจุบัน

กล่าวนำ

การปฏิบัติการกิจต่างๆ ของกองทัพเรือ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันย่อมต้องอาศัยข้อมูลข่าวสารเป็นพื้นฐาน การปฏิบัติการทั้งปวงจึงจะสำเร็จลุล่วงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน หากการกำหนดแนวทางด้านการข้าว ยังไม่สามารถทำให้หน่วยกำลังรบสามารถรับข้าวได้อย่างถูกต้อง และทันเวลา ย่อมต้องส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติอย่างแน่นอน การข้าวจึงเป็นสิ่งสำคัญ และมีความเร่งด่วนเป็นลำดับแรกในการที่จะนำไปสู่หนทางแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติการทั้งปวง ซึ่งการวิจัยเรื่องนี้จะให้ความสำคัญกับกรมข้าวทหารเรือ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบและบริหารงานด้านการข้าวของกองทัพเรือ โดยจะพิจารณาและทบทวนการดำเนินงานด้านการข้าวในปัจจุบันว่ามีปัญหาและมีความเหมาะสมเพียงใดที่จะต้องพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

ระบบงานข้าวของกองทัพเรือ

1. การจัดองค์กร กองทัพเรือได้จัดองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านการข้าวออกเป็นดังนี้

1.1 การดำเนินงานด้านข้าวในระดับนโยบายของกองทัพเรือ มีกรมข้าวทหารเรือเป็นหน่วยดำเนินงาน มีรายละเอียดของภารกิจ ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่ รวมทั้งการจัดส่วนราชการ ดังนี้¹

1.1.1 ภารกิจ มีหน้าที่วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการเกี่ยวกับการข้าว การรักษาความปลอดภัย การทูตฝ่ายทหารเรือไทยในต่างประเทศ การติดต่อกับทูตฝ่ายทหารต่างประเทศในประเทศไทย การพิธีการทูตที่กองทัพเรือต้องร่วมด้วย ตลอดจนให้การฝึกและศึกษาวิชาการข้าวและวิชาการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

1.1.2 ขอบเขตความรับผิดชอบและหน้าที่สำคัญ

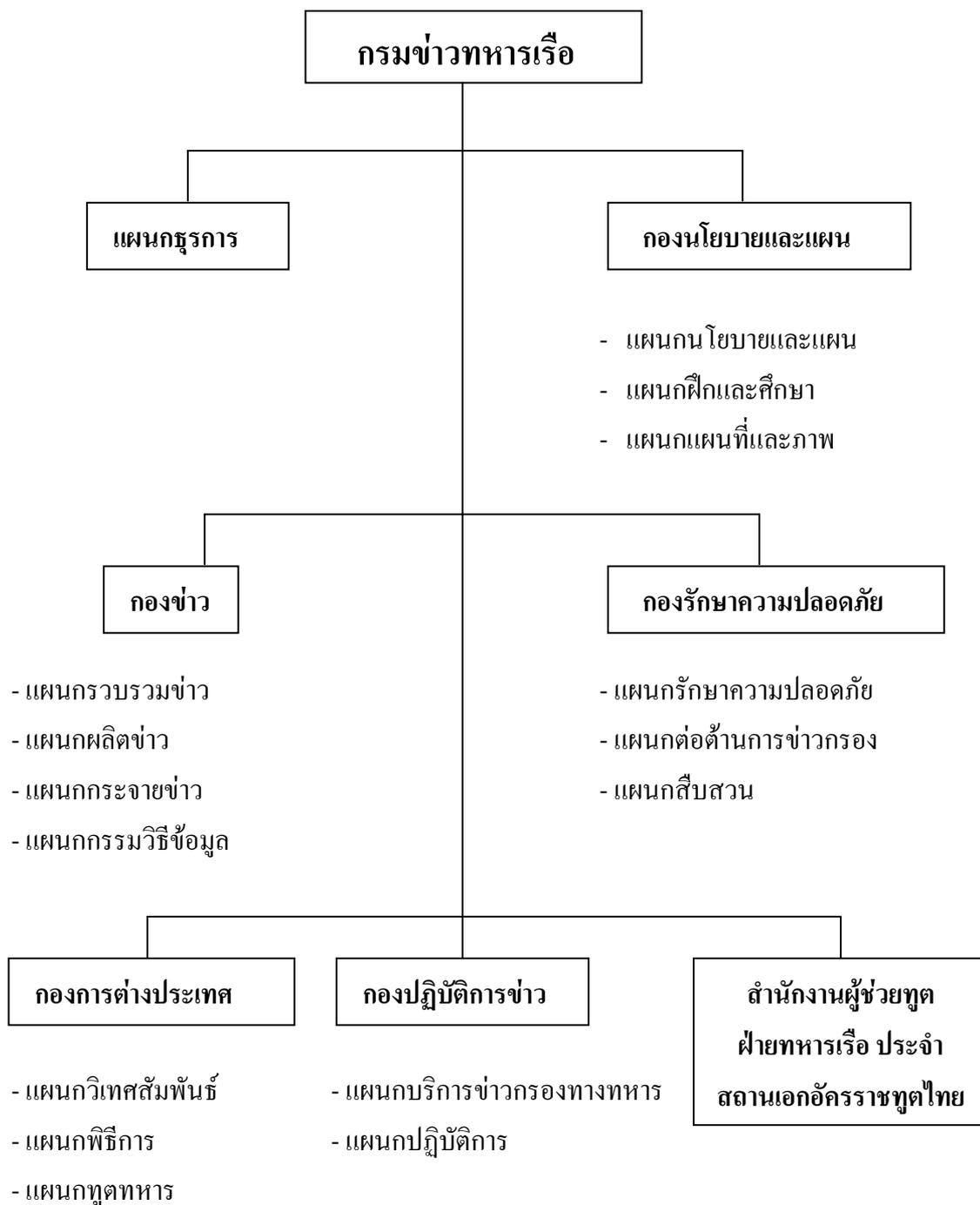
1.1.2.1 วางแผน ประสานงาน กำกับการ และดำเนินการในเรื่อง

- การรวบรวม การผลิต และการกระจายข้าวกรองทางยุทธศาสตร์ และข้าวกรองทางยุทธการของกองทัพเรือ

¹ กองทัพเรือ, การจัดหน่วยราชการ กรมข้าวทหารเรือ, 2549

- การรักษาความปลอดภัย และการต่อต้านการข่าวกรองของกองทัพเรือ
 - การทูตฝ่ายทหารเรือไทยในต่างประเทศ การติดต่อกับทูตฝ่ายทหารต่างประเทศในประเทศไทย และการพิธีการทูตที่กองทัพเรือต้องร่วมด้วย
 - การฝึก และการศึกษาของเจ้าหน้าที่ข่าวเกี่ยวกับการข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัย
- 1.1.2.2 เสนอแนะนโยบายการข่าวกรอง การรักษาความปลอดภัย และการต่อต้านการข่าวกรองของกองทัพเรือ
- 1.1.2.3 จัดเตรียมข่าวกรองทหารเรือ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมข่าวกรองร่วม
- 1.1.2.4 ดำเนินการในเรื่องการบริการข่าวกรองทางทหาร เพื่อสนับสนุนหน่วยรองของกองทัพเรือ
- 1.1.2.5 พิจารณาความต้องการและควบคุมการแจกจ่ายแผนที่ทหารสำหรับใช้ในกองทัพเรือ
- 1.1.3 การจัดส่วนราชการและหน้าที่ของกรมข่าวทหารเรือ (รายละเอียดตามแผนภาพที่ 1)
- 1.1.3.1 แผนกธุรการ มีหน้าที่ดำเนินการในเรื่องการธุรการ การสารบรรณ การกำลังพล และงานบริการของกรม
- 1.1.3.2 กองนโยบายและแผน มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายวางแผนในเรื่องการข่าวกรอง และการทูตฝ่ายทหารเรือไทยในต่างประเทศ จัดทำประมวลสถานการณ์ข่าวกรอง พัฒนาการฝึกและศึกษาเกี่ยวกับการข่าวกรองและการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งการพิจารณากำหนดความต้องการ และควบคุมการแจกจ่ายแผนที่ทหารที่ใช้ในกองทัพเรือ
- 1.1.3.3 กองข่าว มีหน้าที่พิจารณาดำเนินการในเรื่องการรวบรวมการผลิตและการกระจายข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ และข่าวกรองทางยุทธการของกองทัพ ดำเนินกรรมวิธีข้อมูลการข่าว รวมทั้งจัดเตรียมข่าวกรองทางทหารเรือ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมข่าวกรองร่วม
- 1.1.3.4 กองรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่พิจารณาวางแผน และกำกับการในเรื่องการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับบุคคล เอกสารและสถานที่ของกองทัพเรือ รวมทั้งดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการต่อต้านการข่าวกรองและการพิทักษ์บุคคลสำคัญ
- 1.1.3.5 กองการต่างประเทศ มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะ วางแผนอำนาจการ ประสานงาน กำกับการและดำเนินการในการรับรองบุคคล และเรือรบต่างประเทศที่มาเยี่ยม

แผนภาพที่ 1
การจัดส่วนราชการของ ขว.ทร.

กองทัพเรือ และประเทศไทย รวมทั้งพิธีการทูตที่กองทัพเรือต้องร่วมด้วย ดำเนินการติดต่อกับสำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือไทยในต่างประเทศ และทูตฝ่ายทหารต่างประเทศในประเทศไทย ตลอดจนแปลภาษาต่างประเทศที่ใช้ในการติดต่อและการข่าว

1.1.3.6 กองปฏิบัติการข่าว มีหน้าที่พิจารณาดำเนินการในเรื่องการบริการข่าวกรองทางทหารและการแสวงประโยชน์จากแหล่งข่าวทั้งหมด เพื่อสนับสนุนด้านการข่าวกรองทางยุทธการแก่หน่วยรองของกองทัพเรือ

1.1.3.7 สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารเรือ มีหน้าที่เป็นผู้แทนของกองทัพเรือ เป็นที่ปรึกษาของสถานเอกอัครราชทูตเกี่ยวกับกิจการทหารเรือ สังเกตการณ์และประสานงานทางด้านกิจการทหารเรือ กับมีหน้าที่ดูแลนักเรียนและอำนวยความสะดวกแก่ข้าราชการทหารเรือในต่างประเทศ

1.2 การดำเนินงานด้านการข่าวในระดับปฏิบัติ มีหน่วยที่ดำเนินการทั้งสิ้น 14 หน่วยแบ่งออกได้ดังนี้

1.2.1 หน่วยในระดับหน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือ ประกอบด้วย กองเรือยุทธการ กองเรือภาคที่ 1 ทหารเรือภาคที่ 2 ทหารเรือภาคที่ 3 และกองเรือป้องกันฝั่ง (กำลังรบหลักในทะเล) หน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน หน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง ฐานทัพเรือสัตหีบ ฐานทัพเรือสงขลา ฐานทัพเรือกรุงเทพ และ ฐานทัพเรือพังงา (กำลังรบหลักบนบก)

1.2.2 หน่วยเฉพาะกิจ ประกอบด้วย หน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำน้ำโขง กองบัญชาการป้องกันชายแดนจันทบุรี-ตราด และหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินภาคใต้ หน่วยงานเหล่านี้ เป็นหน่วยซึ่งปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่ตามแนวชายแดน โดยขึ้นการควบคุมทางยุทธการกับศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ

ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้ จะมีหน่วยที่ดำเนินการด้านการข่าวในรูปแบบที่ต่างกันไปโดยมีตั้งแต่ระดับกองข่าว แผนกข่าว หรือส่วนงานข่าวที่แฝงรวมอยู่ในแผนกยุทธการและฝ่ายข่าวซึ่งอยู่ในหน่วยเฉพาะกิจต่างๆ โดยที่หน่วยงานข่าวดังกล่าว มีหน้าที่วางแผนอำนวยความสะดวก กำกับการ และดำเนินการในเรื่องการข่าว รวมถึงการดำเนินกรรมวิธีการข่าวกรองหรือวงรอบข่าวกรองเช่นเดียวกันในทุกหน่วยและเหมือนกับกรมข่าวทหารเรือด้วย แต่จากความแตกต่างกันในเรื่องของขีดความสามารถและจำนวนกำลังพล จึงทำให้หน่วยงานข่าวเหล่านี้ ต้องจำกัดหน้าที่ด้านการข่าวของตนเอง โดยจะรับผิดชอบในเรื่องการดำเนินงานข่าวกรองทางยุทธวิธีเพื่อตอบสนองการปฏิบัติการกิจของหน่วยตนเองในพื้นที่รับผิดชอบเป็นหลัก

2. การปฏิบัติงานด้านการข่าวของกองทัพเรือ

กรมข่าวทหารเรือ เป็นหน่วยงานหลักของกองทัพเรือ ที่รับผิดชอบงานด้านการข่าวของกองทัพทุกประเภทเป็นส่วนรวม ทั้งข่าวที่เกี่ยวกับทางบก ทางทะเล และข่าวที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของมวลชน ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยมีการดำเนินการด้านการข่าวที่ปฏิบัติดังนี้

2.1 จัดหาและรวบรวมข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ และข่าวกรองทางยุทธการที่มีผลกระทบต่อกระเทือนและที่เป็นประโยชน์ต่อภารกิจของกองทัพเรือ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนี้

2.1.1 ข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ มุ่งเน้นประเทศรอบบ้านเป็นอันดับแรก สำหรับแหล่งที่มาของข่าวได้มาจากการประสานงานด้านการข่าวกับหน่วยข่าวในประเทศ และกองทัพเรือ มิตรประเทศ รวมทั้งเอกสารการข่าวสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สำนักข่าวเอกชน ข้อมูลจาก INTERNET เป็นต้น

2.1.2 ข่าวกรองทางยุทธการ เน้นความเคลื่อนไหวของกำลังทางเรือ การแทรกซึม และการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ ในทะเล ความเคลื่อนไหวของกลุ่มอิทธิพลที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจของกองทัพเรือในพื้นที่ต่าง ๆ แหล่งที่มาของข่าวได้มาจาก หน่วยข่าวนอกกองทัพเรือ หน่วยปฏิบัติของกองทัพเรือ การรวบรวมข่าวในทางลับของเจ้าหน้าที่ และการแลกเปลี่ยนข่าวสารกับกองทัพเรือสหรัฐ ฯ

2.2 ปฏิบัติการข่าวทางลับภายในประเทศ อันอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ และกองทัพเรือ เป็นการรวบรวมข่าวสารทุกรูปแบบในทางลับ เพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวสารสนับสนุนการปฏิบัติทางยุทธการของหน่วยในพื้นที่ โดยเฉพาะข่าวที่เกี่ยวข้องและอาจส่งผลกระทบต่อภารกิจของหน่วยในกองทัพเรือ และความมั่นคงของประเทศชาติ

2.3 ประสานการข่าวกับเหล่าทัพอื่น ๆ หน่วยข่าวระดับเหนือ หน่วยราชการอื่น ๆ ตลอดจนมิตรประเทศต่าง ๆ ตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยมีการดำเนินการดังนี้

2.3.1 หน่วยข่าวในประเทศ ได้แก่ สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ ศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ กรมข่าวทหาร หน่วยข่าวเหล่าทัพ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น โดยมีการประชุมกันเป็นประจำในทุกระดับ

2.3.2 หน่วยข่าวต่างประเทศ ได้แก่กองทัพเรือสหรัฐ ฯ ภาคแปซิฟิก

2.3.3 สถานเอกอัครราชทูตและผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารต่างประเทศในประเทศไทย

2.4 ผลิตและกระจายข่าวกรองให้กับหน่วยที่เกี่ยวข้องและผู้บังคับบัญชา เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย ซึ่งข่าวสารที่รวบรวมได้กรมข่าวทหารเรือ จะนำมาดำเนินการวิธี

ผลิตเป็นข่าวกรองความเคลื่อนไหวและข่าวกรองมูลฐานทุกสาขา และจะกระจายข่าวกรองเหล่านั้นออกไปในรูปของเอกสารการข่าวให้กับผู้ใช้ต่อไป

3. ระบบโครงสร้างงานด้านการข่าวของกรมข่าวทหารเรือ

จากภารกิจและการจัดของกรมข่าวทหารเรือและหน่วยงานอื่นๆ ตามข้อ 1. กรมข่าวทหารเรือเป็นหน่วยข่าวในระดับนโยบายของกองทัพเรือ มีภารกิจและขอบเขตในการให้นโยบายและสนับสนุนงานด้านการข่าวให้แก่หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพ เช่น สนับสนุนข่าวสารต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ล่าม ฯลฯ ตลอดจนจัดให้กำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวของหน่วยต่าง ๆ เข้ารับการฝึกอบรมวิชาการข่าว ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ กรมข่าวทหารเรือ ยังมีหน้าที่ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณด้านการข่าวให้แก่หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือ สำหรับหน่วยข่าวในหน่วยปฏิบัติต่างๆ ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนภารกิจของหน่วยแม่ เช่น กองข่าวของกองเรือยุทธการ ตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนภารกิจของกองเรือยุทธการ เป็นต้น ซึ่งหน่วยข่าวต่าง ๆ เหล่านี้จะขึ้นการบังคับบัญชา และบริหารงานจากหน่วยแม่ของตน ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานด้านการข่าว การพิจารณาย้ายบรรจุกำลังพลที่ปฏิบัติงานข่าว ตลอดจนการพิจารณาบำเหน็จประจำปี โดยที่กรมข่าวทหารเรือไม่ได้ไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาของหน่วยต่าง ๆ นี้เลย เห็นได้ว่ากรมข่าวทหารเรือไม่ได้เป็นหน่วยบังคับบัญชาหน่วยข่าวอื่นๆ ของกองทัพเรือแต่อย่างใด

ส่วนการประสานงานข่าวระหว่างกรมข่าวทหารเรือกับหน่วยต่างๆ นั้น ได้ดำเนินการตามช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยการพิจารณาของกรมข่าวทหารเรือเป็นครั้งคราวไป หรือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา ไม่มีการดำเนินการเป็นระเบียบปฏิบัติประจำ

สำหรับการรายงานข่าวสารในกองทัพเรือ นั้น มีการดำเนินการเป็น 2 สายงาน กล่าวคือ

- สายที่ 1 หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือ รายงานข่าวสารให้กรมข่าวทหารเรือ และกรมข่าวทหารเรือจะพิจารณาว่าเป็นข่าวเร่งด่วนหรือไม่เร่งด่วน ถ้าเป็นข่าวเร่งด่วนก็จะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาและหน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อสั่งการและดำเนินการต่อไป ถ้าเป็นข่าวไม่เร่งด่วนก็จะให้กองข่าวทำการรวบรวมและผลิตเป็นข่าวกรองแจกจ่ายให้หน่วยผู้เกี่ยวข้องต่อไป

- สายที่ 2 หน่วยเฉพาะกิจของกองทัพเรือ เช่น หน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินภาคใต้ หรือหน่วยเรือรักษาความสงบเรียบร้อยตามลำแม่น้ำโขง รายงานข่าวมาให้ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ ซึ่งเป็นหน่วยที่มีหน้าที่ควบคุม และกำกับการปฏิบัติของหน่วยเฉพาะกิจของกองทัพเรือ เมื่อได้รับรายงานข่าวสาร ฝ่ายข่าวของศูนย์ปฏิบัติการฯ จะรวบรวมข่าวสารและพิจารณาว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน และมีผลในทางยุทธการหรือไม่ หากมีผลในทางยุทธการจะประสานกับฝ่ายยุทธการของ

ศูนย์ปฏิบัติการฯอย่างใกล้ชิดในการพิจารณาเสนอให้ผู้บังคับบัญชาและหน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อสั่งการในการปฏิบัติต่อไป

สรุป จากการศึกษาภารกิจ การจัด และการปฏิบัติงานของกรมข่าวทหารเรือ และหน่วยข่าวต่าง ๆ ในกองทัพเรือปรากฏว่า แต่ละหน่วยทำงานในลักษณะต่างหน่วยต่างทำ ไม่ขึ้นแก่กันหรือมีส่วนร่วมกันในการปฏิบัติ เพียงแต่ได้รับนโยบายด้านการข่าวและงบประมาณที่กรมข่าวทหารเรือพิจารณาจัดสรรให้ไปดำเนินการตลอดจนมีการประสานงานข่าวเป็นครั้งคราว และมีการรายงานข่าวของหน่วยต่าง ๆ ตามสายงาน ดังที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น ในทางปฏิบัติแล้วกรมข่าวทหารเรือ ไม่สามารถจะควบคุมหรือกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินการข่าวกับหน่วยต่าง ๆ ได้โดยตรง

กระบวนการข่าวกรองของกองทัพเรือ

ในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข่าวกรองนั้น โดยกรรมวิธีเปลี่ยนข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง และมีความพร้อมสำหรับผู้ใช้อันได้แก่ ผู้บังคับบัญชาในทุกระดับ รวมทั้งหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะเป็นในรูปแบบของวงรอบข่าวกรอง หรือกรรมวิธีข่าวกรอง อันได้แก่ **การรวบรวม การผลิต และ การกระจายข่าวกรอง** โดยกรมข่าวทหารเรือจะเป็นหน่วยที่รับผิดชอบดำเนินการในระดับกองทัพทั้งข่าวกรองยุทธศาสตร์และข่าวกรองยุทธการ ซึ่งกรมข่าวทหารเรือ มอบหมายให้ 4 กองหลัก คือ กองนโยบายและแผน กองข่าว กองปฏิบัติการข่าว และ สน.ผชท.ทหารเรือไทย/ต่างประเทศ เป็นหน่วยดำเนินการ นอกจากนั้นยังมีหน่วยข่าวอื่น ๆ ของกองทัพเรือ ที่ดำเนินการตามวงรอบข่าวกรอง เพื่อให้มาซึ่งข่าวกรองในการสนับสนุนภารกิจของหน่วยตนเช่นกัน ทั้งนี้ มีการดำเนินการตามวงรอบข่าวกรอง ในระดับกองทัพเรือ ดังนี้

1. การรวบรวม กรมข่าวทหารเรือ จะดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจัดทำข่าวกรองยุทธศาสตร์ และข่าวกรองยุทธการ จากแหล่งข่าวต่าง ๆ ทั้งทางลับและเปิดเผย จาก สน.ผชท.ทหารเรือไทย/ต่างประเทศ การประสานงานด้านการข่าวกับหน่วยข่าวในประเทศ หน่วยปฏิบัติของกองทัพเรือ เอกสารการข่าว สิ่งพิมพ์ ต่าง ๆ สำนักข่าวเอกชน ข้อมูลจาก INTERNET การฝึก/ฝึกร่วม และการไปราชการต่างประเทศของ เรือ และอากาศยาน และเจ้าหน้าที่ข่าวลับ ในส่วนของเรื่องข่าวกรองยุทธศาสตร์ กองข่าวจะเป็นหน่วยรวบรวมข้อมูล โดยให้ความสำคัญกับประเทศรอบบ้าน และพื้นที่ชายแดนเขตติดต่อกับประเทศดังกล่าว ส่วนข่าวกรองยุทธการนั้น กองปฏิบัติการข่าวจะเป็นหน่วยรวบรวมข้อมูล ทั้งทางบก ทางทะเล และข่าวที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของมวลชนในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยเน้นความเคลื่อนไหวของกลุ่มอิทธิพลที่อาจส่งผลกระทบต่อภารกิจของกองทัพเรือ ในพื้นที่ต่าง ๆ ขณะเดียวกันหน่วยข่าวอื่น ๆ ในพื้นที่ ก็มีการรวบรวมข่าวสารในเรื่องเดียวกัน ทำให้การทำงานข่าวเกิดการซ้ำซ้อน เมื่อพิจารณา

ในประเด็นของการรวบรวมข้าวจากแหล่งข้าวในต่างประเทศนั้น ปัจจุบันกรมข้าวทหารเรือมีแหล่งข้าวต่างประเทศเฉพาะ พชท.ทหารเรือไทย/ต่างประเทศเท่านั้น และประเทศที่มี พชท.ทหารเรือประจำอยู่ก็ไม่ใช่กลุ่มประเทศเป้าหมาย ข้าวที่ได้รับมาส่วนใหญ่จะเป็นข้าวเปิด สำหรับข้าวปิดหรือข้าวทางลับสามารถดำเนินการได้ในขีดจำกัด เนื่องจากมีความละเอียดอ่อนและอาจจะกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้ข้าวสารที่ได้รับมีความไม่ต่อเนื่องและไม่เพียงพอในการผลิตข้าวกรองสนับสนุนผู้ใช้ต่อไป

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องของเจ้าหน้าที่ข้าวลับของกรมข้าวทหารเรือซึ่งถูกส่งออกไปปฏิบัติกรรวบรวมข้าวสารทางลับในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ สำหรับเป้าหมายสำคัญในการรวบรวม คือ ความเคลื่อนไหว กำลังและการวางกำลังของประเทศรอบบ้าน การกระทำผิดกฎหมายต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยต่างๆ ในกองทัพเรือ และข้าวที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในพื้นที่ เพื่อนำมาดำเนินกรรมวิธีและจัดทำประมาณการข้าวกรองทั้งในระดับยุทธศาสตร์และยุทธการ ซึ่งปัญหาในส่วนของผู้ที่ส่งไปปฏิบัติงานยังไม่มีควมชำนาญเพียงพอ จึงทำให้การรวบรวมข้าวสารไม่ตรงกับความต้องการของหน่วย หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งพิจารณาได้จากข้าวสารที่ได้รับรายงานกลับมา สามารถนำไปใช้ในการผลิตข้าวกรองได้เป็นจำนวนน้อย เฉลี่ยแล้วต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนข้าวทั้งหมดที่รายงานมา²

ประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การวางแผนรวบรวมข้าวสาร ซึ่งกองทัพเรือกำหนดให้หน่วยต่าง ๆ ในกองทัพเรือ และหน่วยที่เกี่ยวข้องใช้แผนรวบรวมข้าวสารที่กรมข้าวทหารเรือจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้าวสารของหน่วยต่างๆ และหน่วยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแผนรวบรวมข้าวสารจัดทำเป็น 3 แผน คือ แผนรวบรวมข้าวกรองยุทธศาสตร์ แผนรวบรวมข้าวกรองยุทธการ และแผนรวบรวมข้าวกรองในประเทศ โดยได้มีการกำหนดหน่วยรวบรวมเป้าหมาย หัวข้อในการรวบรวม และกำหนดเวลารายงาน ซึ่งแบ่งมอบภารกิจในการดำเนินการให้กับหน่วยต่างๆ ในกองทัพเรือ ประกอบด้วยหน่วยที่ปฏิบัติงานด้านการข้าว และหน่วยที่ไม่ได้ปฏิบัติงาน ด้านการข้าว แต่สามารถให้การสนับสนุนข้อมูลข้าวสารตามหัวข้อในการรวบรวมได้ โดยมีกรมข้าวทหารเรือเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการรวบรวมข้าวกรองยุทธศาสตร์ ข้าวกรองยุทธการ และ ข้าวกรองในประเทศ แต่จากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า การปฏิบัติตามแผนรวบรวมข้าวสารของหน่วยต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ของหน่วย การบริหารจัดการด้านการข้าวที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ความรู้ความเข้าใจและการเอาใจใส่อย่างจริงจังของหน่วยมีขีดจำกัด จึงทำให้การรวบรวม

² สัมภาษณ์ นาวาเอก ชรินทร์ ผดุงเกียรติ, ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการข้าว กรมข้าวทหารเรือ, 8 มีนาคม 2550

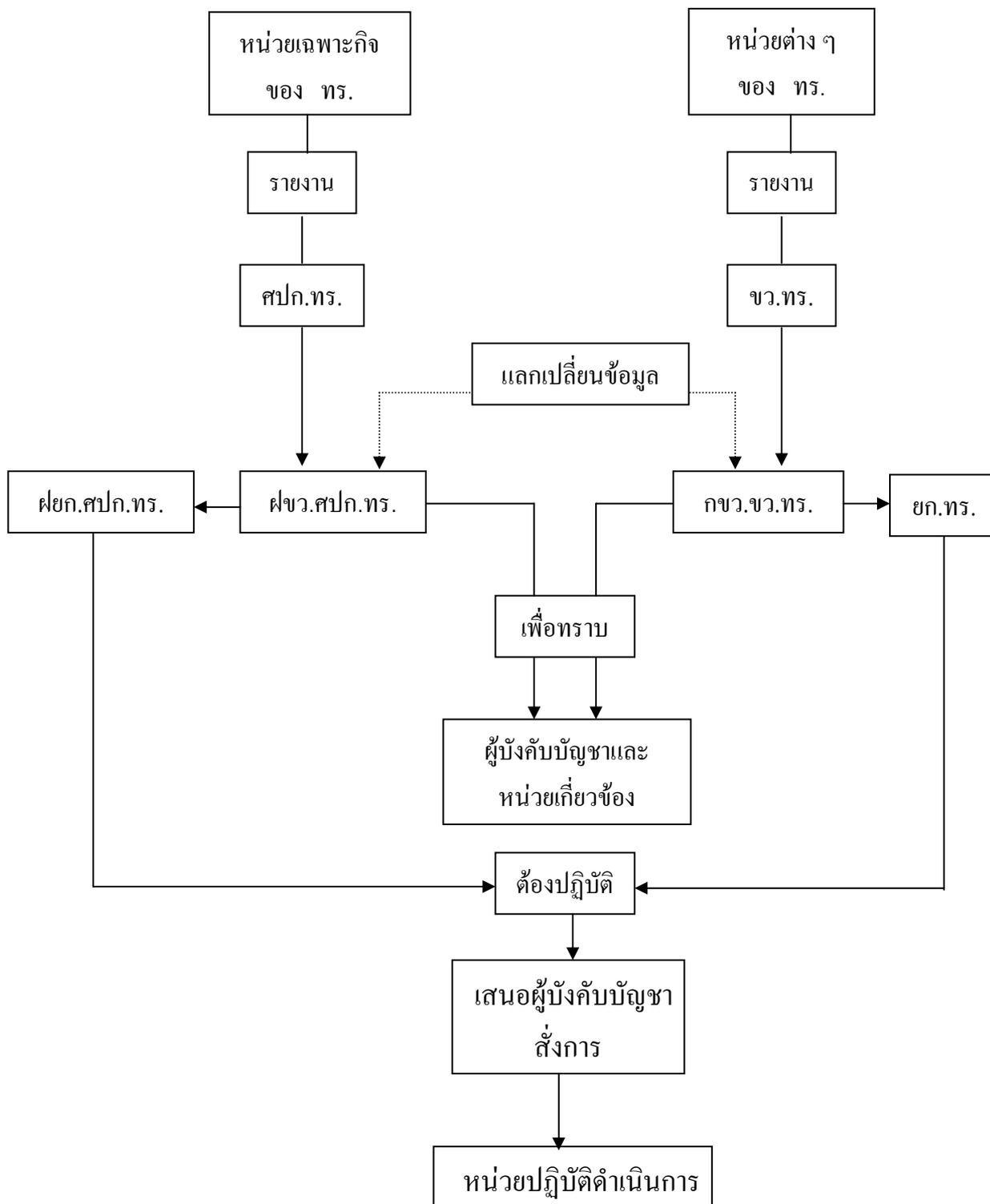
ข่าวสารให้กับหน่วยรับผิดชอบหลักดำเนินการไม่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตามแผนที่กำหนดไว้ โดยบางหน่วยก็ส่งบ้างไม่ส่งบ้างและไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด กรมข่าวทหารเรือในฐานะหน่วยกำหนดนโยบายก็ไม่สามารถไปดำเนินการเร่งรัดกับหน่วยข่าวต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ จากข้อจำกัดที่กล่าวมาแล้วตอนต้นจึงเป็นผลให้การดำเนินการในการรวบรวมข้อมูลข่าวสารไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินการวิธีข่าวกรองในขั้นตอนอื่น ๆ ต่อไป³

2. การผลิต เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในการเปลี่ยนข่าวสารที่ได้จากการรวบรวมให้เป็นข่าวกรอง ซึ่งขั้นตอนนี้จะต้องมีการวิเคราะห์ ประเมินค่า สนธิกรรม และตีความข่าว โดยเจ้าหน้าที่ข่าวที่มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งการดำเนินการในขั้นตอนนี้ ในส่วนของกรมข่าวทหารเรือ ดำเนินการโดย กองข่าว ซึ่งจัดทำข่าวกรองยุทธศาสตร์และข่าวกรองยุทธการของกองทัพเรือ ซึ่งในปัจจุบัน กองข่าวมีอัตรากำลังพลค่อนข้างน้อย จึงเป็นข้อจำกัดอย่างมากสำหรับการจัดทำข่าวกรองทางยุทธการ เนื่องจากการจัดทำข่าวกรองยุทธการ เป็นการจัดทำข่าวกรองเพื่อใช้สนับสนุนการจัดเตรียมแผนและการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่วิเคราะห์ข่าว จะต้องมีความรู้ในเรื่องการปฏิบัติการทางทหารหรือทางด้านยุทธการอย่างดี จึงจะสามารถวิเคราะห์ข่าวในขั้นตอนนี้ได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความต้องการของหน่วยผู้ใช้ ในขณะที่หน่วยต่าง ๆ ของกองทัพเรือโดยเฉพาะหน่วยกำลังรบ ถึงแม้ว่าจะมีกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการทางทหารแต่ก็มีขีดจำกัดในโครงสร้างอัตรากำลังพลของหน่วย เนื่องจากมีกำลังพลที่จำกัด ประกอบกับภารกิจและขอบเขตหน้าที่ที่จำกัดเฉพาะของหน่วยงาน ดังนั้นการวิเคราะห์ข่าวก็เป็นข้อจำกัดของหน่วยด้วย จึงเป็นผลให้การวิเคราะห์ข่าวในขั้นตอนการผลิตในภาพรวมของการดำเนินการวิธีข่าวกรองของกองทัพเรือ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ถึงขั้นตอนนี้ ก็จะเป็นลักษณะของการผลิตข่าวในลักษณะต่างหน่วยต่างทำเพื่อสนับสนุนภารกิจของหน่วยตนเองเท่านั้น การนำไปใช้งานเพื่อส่วนรวมจึงอยู่ในขอบเขตจำกัด เนื่องจากขาดโครงสร้างในขั้นตอนการผลิตข่าวที่เหมาะสม

3. การกระจายข่าวกรอง เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการดำเนินการวิธีข่าวกรอง เป็นการนำข่าวกรองไปสู่ผู้ใช้ในรูปแบบที่เหมาะสม โดยยึดถือหลักการกระจายข่าวให้ส่งถึงมือผู้ใช้ได้ทันเวลา ปลอดภัย และให้ทราบเท่าที่จำเป็น โดยกระจายข่าวเบื้องต้นไปยังผู้บังคับบัญชาและหน่วยที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดตามแผนภาพที่ 2) ซึ่งการปฏิบัติที่ผ่านมา ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ สามารถดำเนินการได้ในระดับหนึ่ง

³ สัมภาษณ์ นาวาเอก บริพัฒน์ ลอยรัตน์, ผู้อำนวยการข่าว กรมข่าวทหารเรือ, 8 มีนาคม 2550

แผนภาพที่ 2
การรายงานข่าวกรองของ ตร.

สรุป กระบวนการข้าวกรอง คือ กรรมวิธีในการผลิตข้าวสารให้เป็นข้าวกรอง ซึ่งประกอบด้วย การรวบรวม การผลิต และการกระจายข้าว เพื่อสนับสนุนต่อภารกิจของหน่วยผู้ใช้ ซึ่งยังคงมีปัญหาในการผลิตข้าวกรองเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง

บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการข้าวของกรมข้าวทหารเรือ

“ การปฏิบัติงานด้านการข้าวกรองทางทหารนั้น เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยจะต้องมีความเชี่ยวชาญในทุกระดับ ได้รับการฝึกมาเป็นอย่างดี มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความคิดริเริ่ม มีความเฉลียวฉลาด มีความจงรักภักดี ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อผู้บังคับบัญชา และที่สำคัญที่สุดต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจริยธรรม และต้องเป็นคนตรงไปตรงมา เช่นเดียวกับนักการทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านอื่น ๆ ดังนั้น การคัดเลือกเจ้าหน้าที่ข้าวกรองจึงต้องกระทำอย่างพิถีพิถัน ”

1. สถานภาพกำลังพล

ในปัจจุบัน สถานภาพกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการข้าวของกรมข้าวทหารเรือ มีกำลังพลตามอัตราจำนวน 355 อัตรา ซึ่งสถานภาพของกำลังพลในปัจจุบันได้รับการบรรจุ 214 อัตรา หรือ คิดเป็นร้อยละ 60.3 ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ กำลังพลนายทหารสัญญาบัตร และต่ำกว่านายทหารสัญญาบัตร (นายทหารประทวน) มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1.1.1 นายทหารสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ จะได้รับการบรรจุในตำแหน่งระดับบริหารเป็นหลัก ได้แก่ระดับหัวหน้าแผนก รองผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการกอง รองเจ้ากรมข้าว และเจ้ากรมข้าวทหารเรือ ซึ่งนายทหารประเภทมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานด้านการข้าว กล่าวคือ กองทัพเรือกำหนดให้ดำรงตำแหน่งในวาระคราวละ 3 ปี และจะต้องมีการโยกย้ายเมื่อครบกำหนด ในขณะที่การทำงานข้าวต้องการผู้ที่มีประสบการณ์สูงและทำงานต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ซึ่งเพียงแค่ 3 ปี ยังไม่เพียงพอ

1.1.2 นายทหารสัญญาบัตรที่เลื่อนฐานะมาจากนายทหารประทวน จะได้รับการบรรจุในตำแหน่งระดับผู้ปฏิบัติเป็นหลัก

1.1.3 นายทหารสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย จะได้รับการบรรจุในตำแหน่งระดับผู้ปฏิบัติเป็นหลัก สำหรับนายทหารที่มีขีดความสามารถด้านการข้าวสูง จะได้รับการพิจารณาบรรจุในตำแหน่งผู้บริหารบางตำแหน่งด้วย และนายทหารสัญญาบัตรประเภทนี้ จะสามารถปฏิบัติงานด้านการข้าวได้อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลานานตามตำแหน่ง และชั้นยศต่าง ๆ

1.2 ข้าราชการต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1 นายทหารประทวนที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนจ่าทหารเรือ กำลังพลของกรมข่าวทหารเรือในส่วนนี้ จะเป็นกำลังพลที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นๆ ช่วงระยะหนึ่งมาก่อนแล้วจึงจะขอย้ายมาบรรจุที่กรมข่าวทหารเรือ เช่น มาจากหน่วยกำลังรบ เป็นต้น ดังนั้นกรมข่าวทหารเรือจึงไม่มีกำลังพลที่เป็นสายงานข่าวโดยตรง

1.2.2 นายทหารประทวนที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ นอกกองทัพเรือเช่นจบการศึกษาระดับ ปวช.หรือ ปวส. เป็นต้น โดยนายทหารประทวนเหล่านี้จะมีแนวทางการ รับราชการตั้งแต่อัตราจ่าเอก จนถึงพันจ่าเอก

2. การศึกษาและอบรมความรู้ด้านการข่าว โดยภาพรวมของการศึกษาวิชาด้านการข่าวของกำลังพลของกองทัพเรือ มีดังนี้

2.1 หลักสูตรวิชาด้านการข่าว มีการจัดกำลังพลเข้ารับการศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ

2.1.1 หลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาด้านการข่าวของกองทัพเรือ ซึ่งเปิดการศึกษาโดยกรมข่าวทหารเรือ ได้แก่ หลักสูตรข่าวกรองทหารเรือ หลักสูตรการรวบรวมพิเศษ หลักสูตรรักษาความปลอดภัย และ หลักสูตรเสมียนการข่าว ซึ่งหลักสูตรต่าง ๆ เหล่านี้ได้กำหนดคุณสมบัติผู้เข้ารับการศึกษา ระยะเวลา และจำนวนผู้เข้ารับการศึกษาเอาไว้ ในการดำเนินการนั้น กรมข่าวทหารเรือ จะพิจารณาจัดสรรจำนวนที่นั่งให้แก่หน่วยต่าง ๆ ใน กองทัพเรือ เข้ารับการศึกษาตามความเหมาะสมกับภารกิจของหน่วยนั้น ๆ โดยกรมข่าวทหารเรือ จะพยายามเปิดการศึกษาหลักสูตรที่รับผิดชอบให้ครบทุกหลักสูตรเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ การจะเปิดหลักสูตรให้ครบทุกหลักสูตรนั้น จะขึ้นกับงบประมาณด้านการฝึกและศึกษาของกองทัพเรือที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีด้วย กรมข่าวทหารเรือ ซึ่งเป็นหน่วยหัวหน้าสายวิทยาการพยายามดำเนินการให้กำลังพลของกองทัพเรือ ได้รับการอบรมวิชาด้านการข่าวให้ได้มากที่สุดในแต่ละปี แต่จากสถานะตกต่ำทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปลายปี 2541 เป็นต้นมา ทำให้งบประมาณในส่วนฝึกและศึกษาของกองทัพเรือได้รับน้อยลง จึงเป็นข้อจำกัดทำให้กรมข่าวทหารเรือ เปิดหลักสูตรด้านการข่าวไม่ครบทุกหลักสูตร ทำให้ผู้ที่ผ่านการฝึกและอบรมวิชาข่าวไม่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวในกองทัพเรือ ได้รับการอบรมไม่ต่อเนื่องมีความรู้ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

2.1.2 หลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาด้านการข่าว ซึ่งเปิดการศึกษารอบนอกหน่วยกองทัพเรือ ในประเทศ เช่น หลักสูตรด้านการข่าวของ ทบ. ทอ. ศรภ. เป็นต้น

2.1.3 หลักสูตรที่เกี่ยวกับวิชาด้านการข่าวในต่างประเทศ ซึ่งปกติจะมีการจัดส่งไปศึกษาอบรมในสหรัฐ ฯ ออสเตรเลีย ตามโครงการช่วยเหลือทางทหารด้านการศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีประมาณ 5 หลักสูตร ซึ่งเป็นหลักสูตรของนายทหารสัญญาบัตรทั้งหมด

การจัดส่งกำลังพลเข้ารับการอบรมในหลักสูตรตามข้อ 2.1.2 และ 2.1.3 นั้น ขึ้นอยู่กับการเปิดหลักสูตรของหน่วยที่เปิดอบรมและสถานภาพงบประมาณของ กองทัพเรือที่จะสนับสนุนให้จัดกำลังพลเข้ารับการศึกษาอบรม

2.2 การอบรมวิชาการชาวแฝงอยู่ในหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ ของกองทัพเรือ

2.2.1 หลักสูตรการศึกษาเพื่อการผลิตกำลังพล กำลังพลของกองทัพเรือ ส่วนใหญ่เป็นกำลังพลที่กองทัพเรือผลิตเอง และอีกส่วนหนึ่งเป็นกำลังพลที่กองทัพเรือรับจาก ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาอื่น ๆ นอกกองทัพ โดยกองทัพเรือมีสถานศึกษาเพื่อการผลิตกำลังพล ดังนี้

2.2.1.1 สถานศึกษาที่ผลิตนายทหารสัญญาบัตร ได้แก่ โรงเรียน นายเรือ (รร.นร.) เป็นสถาบันระดับอุดมศึกษาที่ผลิตนายทหารสัญญาบัตรหลักของกองทัพเรือ หลักสูตรการศึกษา 5 ปี ผู้สำเร็จการศึกษจะได้รับพระราชทานยศเป็นเรือตรี นอกจากนี้ ยังมีภารกิจ ในการฝึกองบรมบุคคลพลเรือนที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย (ทั้งชายและหญิง) ซึ่งจะเข้ารับ ราชการในกองทัพเรือ ให้มีคุณลักษณะของนายทหารเรืออย่างสมบูรณ์ จนสามารถแต่งตั้งยศเป็นเรือ ตรี ซึ่งผู้ที่สำเร็จการศึกษาเป็นนายทหารทั้ง 2 ประเภท ตามหลักสูตรนี้ถือว่าเป็นนายทหารหลัก ที่ สามารถบรรจุเข้ามาปฏิบัติงานด้านข่าวใน กรมข่าวทหารเรือ และหน่วยข่าวอื่น ๆ ใน กองทัพเรือ แต่ หลักสูตรของ รร.นร. สำหรับนายทหารทั้ง 2 ประเภทนี้ ไม่มีวิชาด้านการข่าวบรรจุไว้ในหลักสูตร ทำให้ นายทหารดังกล่าวไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการข่าว

2.2.1.2 สถานศึกษาที่ผลิตนายทหารประทวน ซึ่งก็คือโรงเรียนจ่า ทหารเรือทุกโรงเรียน ผู้ที่จบการศึกษาจะได้รับการแต่งตั้งยศเป็นจ่าตรี นอกจากนี้ บุคคลพลเรือนที่ จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ซึ่งจะเข้ารับราชการในกองทัพเรือ ก็จะต้องทำการฝึกองบรม ที่โรงเรียนจ่าทหารเรือ เพื่อให้มีคุณลักษณะทหารเรืออย่างสมบูรณ์และสามารถแต่งตั้งยศเป็นจ่าตรีได้ ซึ่งในของโรงเรียนจ่าทหารเรือ ไม่มีวิชาด้านการข่าวบรรจุอยู่ในหลักสูตร แต่จะมีการบรรยายพิเศษ ในวิชาด้านการข่าว โดยใช้เวลาบรรยายประมาณ 6 ชม.

2.2.2 หลักสูตรการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังพล เป็นการศึกษาที่ดำเนินการ ต่อจากในข้อ 2.2.1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ให้แก่กำลังพลของ กองทัพเรือ ทั้งที่กองทัพเรือผลิตเอง และที่รับเข้ามาจากสถานศึกษาอื่นนอกกองทัพเรือ เพื่อให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี สมัยใหม่ ซึ่งสามารถจำแนกการศึกษาเพื่อการพัฒนากำลังพลออกเป็นการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ตาม ชั้นยศและการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ตามสาขาอาชีพ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาดังกล่าวได้แก่

2.2.2.1 สถานศึกษาสำหรับนายทหารสัญญาบัตร ซึ่งส่วนใหญ่ ดำเนินการโดยสถาบันวิชาการทหารเรือชั้นสูง (สรส.) เมื่อพิจารณาหลักสูตรต่างๆ แล้ว พบว่า ใน หลักสูตรของโรงเรียนพรคนาวิน มีการศึกษาเกี่ยวกับวิชาด้านการข่าวทั่วไปเพียง 3 ชม. เท่านั้น ส่วน ในระดับ โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ จะมีการศึกษาวิชาด้านการข่าวประมาณ 18 ชม. ซึ่งเนื้อหา หลักสูตร ส่วนใหญ่จะเป็นการเรียนเกี่ยวกับการบริหารการข่าวกรอง การวางแผนข่าวกรอง การ ประมวลการข่าวกรองเป็นหลัก สำหรับในระดับวิทยาลัยการทัพเรือไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับวิชาด้าน การข่าวเลย จึงเห็นได้ว่า กำลังพลหลักของ กองทัพเรือ จะได้รับการศึกษาวิชาด้านการข่าวน้อยมาก

2.2.2.2 สถานศึกษาสำหรับนายทหารประทวน มีโรงเรียนที่เปิด การศึกษา คือ โรงเรียนพันจ่า ซึ่งหลักสูตรต่างๆ มีการบรรจุวิชาด้านการข่าว ประมาณ 6 ชม. ซึ่งเป็น การศึกษาเกี่ยวกับการข่าวกรองโดยทั่วไป จึงทำให้นายทหารประทวน มีความรู้ในด้านการข่าวใน ระดับที่น้อยมากเช่นกัน

2.2.2.3 สถานศึกษาเพิ่มพูนความรู้ตามสาขาอาชีพ เป็นสถานศึกษาที่ เปิดการศึกษาอบรมให้แก่กำลังพลตามสาขาอาชีพ เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่นหลักสูตรนายทหารสื่อสาร หรือหลักสูตรต้นปืน เป็นต้น ก็ไม่มีการ กำหนดเกี่ยวกับวิชาการข่าวตามความเหมาะสม แม้หลักสูตรต่าง ๆ เหล่านี้จะไม่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานด้านการข่าวโดยตรง แต่นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะกำลังพลของ กองทัพเรือ ทุกคน ถือเป็นเจ้าหน้าที่รวบรวมข่าวสารในระดับต่าง ๆ ทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ เกี่ยวกับงานด้านการข่าวเป็นพื้นฐานติดตัว

สรุป จากการตรวจสอบการศึกษาและอบรมความรู้ด้านการข่าวของกำลังพลใน กองทัพเรือ ปรากฏว่ากำลังพลในทุกระดับ ทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ได้รับการ อบรมวิชาด้านการข่าวน้อยมาก ทำให้มีความรู้ความเข้าใจงานด้านการข่าวไม่ดีพอที่จะสามารถนำไป ประกอบการปฏิบัติราชการ โดยทั่วไปได้ ส่วนกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการข่าว ก็ไม่ได้รับการอบรม ความรู้ด้าน การข่าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขีดความสามารถของการปฏิบัติงานด้อยลงไป

ปัญหาและผลกระทบต่อการพัฒนาข่าวกรองของกองทัพเรือ

จากการวิเคราะห์ระบบการข่าวกรองของกองทัพเรือปรากฏว่า กรมข่าวทหารเรือเป็น หน่วยงานข่าวระดับกองทัพเรือ ที่ปฏิบัติงานข่าวในระดับนโยบายและเป็นหน่วยปฏิบัติ ซึ่งมีการกจิ การจัดส่วนราชการ ขอบเขตความรับผิดชอบ และหน้าที่สำคัญคือ การรับผิดชอบการดำเนินการมวีธี ข่าวกรองหรือวงรอบข่าวกรอง ได้แก่ การรวบรวม การผลิต และการกระจายข่าวกรอง ทั้งข่าวกรอง ยุทธศาสตร์ และข่าวกรองยุทธการของกองทัพเรือ โดยมีหน่วยขึ้นตรง 7 หน่วย ในจำนวนนี้มีหน่วยที่

ดำเนินงานด้านการข่าวในกรรมวิธีข่าวกรองเพียง 4 หน่วย คือ กองนโยบายและแผน กองข่าว กองปฏิบัติการข่าว และ สน.ผชท.ทหารเรือไทย/ต่างประเทศ สำหรับหน่วยข่าวอื่นๆ ของกองทัพเรือ จะเป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพเรือ หรือหน่วยรองของหน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือ กรมข่าวทหารเรือ ไม่ได้เป็นหน่วยบังคับบัญชาหน่วยข่าวอื่น ๆ ของกองทัพเรือ ในการปฏิบัติงานนั้น กรมข่าวทหารเรือ จะมอบนโยบายด้านการข่าวของกองทัพเรือ ให้หน่วยต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการ ส่วนในการปฏิบัติงานด้านการข่าวนั้น หน่วยต่าง ๆ เมื่อรับนโยบายด้านการข่าวไปแล้ว ก็ไปวางแผนในการดำเนินการด้านการข่าวตามกรรมวิธีต่อไป ซึ่งหน่วยต่าง ๆ จะดำเนินการในการปฏิบัติงานด้านการข่าวเป็นอิสระ ไม่ขึ้นแก่กัน แต่จะมีการกระจายข่าวสารในรูปแบบของการแลกเปลี่ยนข่าวสารให้หน่วยที่เกี่ยวข้องทราบ เพราะฉะนั้นการทำงานข่าวของหน่วยข่าวต่างๆ ของกองทัพเรือ จึงมีการทำงานที่เป็นเอกเทศ ไม่ขึ้นแก่กัน ทำให้ระบบการข่าวกรองของกองทัพเรือไม่เป็นเอกภาพ

นอกจากนั้น ยังมีปัญหาข้อจำกัดในเรื่องกระบวนการข่าวกรอง ซึ่งมีการดำเนินกรรมวิธีข่าวกรอง ตั้งแต่การรวบรวมข่าวสาร ซึ่งยังมีปัญหาในเรื่องบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ข่าวลับของกรมข่าวทหารเรือ ซึ่งยังไม่มีความชำนาญดีพอ ข่าวสารที่รวบรวมได้มักไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้กรมข่าวทหารเรือ ยังไม่มี ผชท.ทหารเรือไทย/ต่างประเทศ ที่ประจำอยู่ในประเทศรอบบ้าน (ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม) มีแต่ที่ประเทศมาเลเซียเท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการรวบรวมหรือเสาะหาข่าวสารมาให้ส่วนการผลิต ดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องได้ ในส่วนการผลิตนั้น ยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่ผลิตข่าวที่มีความรู้และประสบการณ์ โดยเฉพาะการผลิตข่าวกรองยุทธการ นายทหารสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือที่มีคุณสมบัติในขั้นนี้ และถูกบรรจุอยู่ในกรมข่าวทหารเรือยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และอยู่ปฏิบัติงานที่กรมข่าวทหารเรือไม่นาน ก็ต้องโยกย้ายเมื่อยศ/ตำแหน่งสูงขึ้น ตามแนวทางรับราชการ จึงทำให้มีผลกระทบต่อการผลิตข่าวกรอง โดยเฉพาะข่าวกรองยุทธการ ซึ่งไม่สามารถตอบสนองต่อหน่วย/ผู้ใช้ได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับการกระจายข่าวกรองนั้น ปฏิบัติตามแนวทางการกระจายข่าวของกองทัพเรือ การปฏิบัติโดยทั่วไปไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ เพราะฉะนั้น ในกระบวนการข่าวกรองมีปัญหาในการดำเนินกรรมวิธีผลิตข่าวสารให้เป็นข่าวกรอง ยังไม่สามารถผลิตข่าวกรองให้ผู้ใช้ได้ตามต้องการและต่อเนื่องได้

สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวนั้น จากการตรวจสอบสถานภาพกำลังพลของกรมข่าวทหารเรือ และการศึกษาอบรมด้านการข่าวของกองทัพเรือแล้ว ในหลักสูตรด้านการข่าวที่กรมข่าวทหารเรือรับผิดชอบ รวมทั้งหลักสูตรอื่น ๆ ของกองทัพเรือ ที่มีการอบรมด้านการข่าว ปรากฏว่ากำลังพลของกองทัพเรือส่วนใหญ่ ทั้งนายทหารสัญญาบัตรและนายทหารประทวน ได้รับการอบรมความรู้ด้านการข่าวน้อย ไม่เพียงพอ จึงไม่มีความรู้ความเข้าใจด้านการข่าวที่จะช่วยสนับสนุนงาน

การข่าวของกองทัพเรือให้ดีเท่าที่ควร ส่วนกำลังพลที่ปฏิบัติงานด้านการข่าวก็ได้รับการอบรมความรู้ด้านการข่าวไม่ต่อเนื่อง ทำให้ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการข่าวด้อยลง

สรุป

ปัญหาในการดำเนินงานด้านการข่าวกรองของกองทัพเรือในปัจจุบัน คือ

1. ระบบการข่าวกรองของกองทัพเรือ ไม่มีเอกภาพ กล่าวคือกรมข่าวทหารเรือไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชา ทำให้ไม่สามารถกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการข่าวของหน่วยงานข่าว อื่น ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายการข่าวและแผนรวบรวมข่าวสารของกองทัพเรือได้
2. กระบวนการข่าวกรองของกองทัพเรือ ไม่สามารถผลิตข่าวกรองตอบสนองผู้ใช้ได้อย่างตรงความต้องการและต่อเนื่อง
3. องค์บุคคลที่ปฏิบัติงานข่าวของกองทัพเรือ ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังมีความรู้ด้านการข่าวไม่เพียงพอ ทั้งนี้เนื่องจากไม่ได้รับการศึกษา อบรม ความรู้ด้านการข่าวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ขีดความสามารถในการทำงานด้านการข่าวด้อยลง